

MINTÁZAT ÉS DEKORÁCIÓ

PATTERN AND DECORATION

LUDWIG
MÚZEUM

2019.10.05.
-2020.01.05.

MINTÁZAT ÉS DEKORÁCIÓ

PATTERN AND DECORATION

Kiállító művészek / Exhibiting artists

Brad DAVIS, Frank FAULKNER, Tina GIROUARD, Valerie JAUDON, Joyce KOZLOFF, Robert KUSHNER, Thomas LANIGAN-SCHMIDT, Kim MACCONNEL, Miriam SCHAPIRO, Kendall SHAW, Ned SMYTH, Robert ZAKANITCH, Joe ZUCKER

Kurátorok / Curators

Esther BOEHLE (Ludwig Forum Aachen),
Manuela AMMER (mumok)

A kiállítás budapesti szervezői / Coordinators of the Budapest exhibition

Jan ELANTKOWSKI, PETRÓ Zsuzska

A borítón / On Cover

Kim MACCONNEL, *Ehető / Edible*, 1979; akril, fémfesték, pamut / acrylic and metal varnish on cotton; 258 x 302 cm Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest / Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art, Budapest | Fotó / Photo: ROSTA József

2019.10.05.–2020.01.05.

Mintázat és dekoráció

A *Pattern and Decoration* mozgalom a hetvenes évek közepétől a nyolcvanas évek derekáig terjedő időszakban bontakozott ki az Egyesült Államok kulturális epicentrumában, New Yorkban. A hatvanas évek óta domináns minimalizmus antiteziséként kialakult csoport nemcsak az uralkodó művészeti irányzatok, hanem általánosságban a nyugati értelemben vett „magas művészet” hegemoniájával helyezkedett szembe. Annak ellenére, hogy a műgyűjtők és galériák körében meglehetősen sikert könyvelhettek el, még ha rövid életű is volt ez a siker, sem a múzeumi intézményrendszer, sem az éppen az absztrakt expresszionizmus dominálta európai művészeti közeg nem mutatkozott befogadónak törekvéseikkel szemben.

A *Pattern and Decoration* képviselői nem csupán a formaalkotás szintjén, hanem tudatos program mentén közelítették meg a minimalista purizmus elleni lázadást. A művészek sokszor az ornamentikát használták – mint ritmust és mint történelmi, kulturális jelentések hordozóját – eszmei és politikai tartalmak kifejezésére.

A nyugati művészeti kánonnal való szembehelyezkedés és a marginális művészeti gyakorlatok emancipálása, a status quo megbontása a feminista mozgalommal is kapcsolatba hozta a *Pattern and Decoration*-t. Bár több művész tagja vagy egyenesen vezető alakja volt a feminista művészeti közegnek (pl. Miriam SCHAPIRO), mégsem tekinthető közvetlenül feminista művészeti mozgalomnak, hiszen törekvéseikben a művészek nem kizárólag a női művészek vagy női művészet egyenjogúsítását tűzték ki célul, hanem más marginalizált társadalmi csoportokkal, így például az LMBTQ közösség helyzetével is foglalkoztak. Ugyanakkor a *Pattern and Decoration* indulását egyértelműen megelőlegezte, sőt lehetővé tette az a társadalmi közeg, amely az emberjogi mozgalmak erőterében összekovacsolódott politikai vagy akár művészeti közösségek körül bontakozott ki.

A *Pattern and Decoration* mozgalom képviselői a képzőművészet és a díszítőművészet határait átlépve nemcsak a díszítőművészetet igyekeztek beemelni a köztudatba,

Pattern and Decoration

The *Pattern and Decoration* movement emerged during the time period between the mid-70s and the mid-80s in the cultural melting pot of the United States: New York City. Having developed as a counter-movement to minimalism, which had been prevailing in American art since the 60s, the group challenged not only the dominant artistic approaches of the time, but also the hegemony of western “high art”. Despite their considerable, albeit short-lived success among private galleries and art collectors, neither the larger institutions, nor the European art scene dominated by abstract expressionism at the time seemed to be open towards the movement.

Members of *Pattern and Decoration* approached this rebellion against minimalist purism on multiple levels, such as composition, artistic tools, or technique. At the same time, they worked within a deliberate, structured programme. The ornaments they used functioned as complex rhythms, but also carried cultural, philosophical and historical subject matters.

The fact that these artists confronted western artistic canon, or their aim to emancipate marginalised artistic practices and disrupt the status quo, directly linked them to the feminist art community. A number of *Pattern and Decoration* artists were part, or even leading figures (eg. Miriam SCHAPIRO) of feminist artists' circle. However, the movement in its entirety cannot be considered a feminist movement, since they did not fight exclusively for women's rights. They also strived to empower artists from other marginalised groups, such as American Indians, or the LGBTQ community. In general, we can ascertain that *Pattern and Decoration* directly originated from the social and artistic circle around the Civil Rights Movement and its numerous activist groups.

Members of the *Pattern and Decoration* movement celebrated decorative arts, aiming to overcome the division between art and decor, thus opposing „high” art's dominance over crafts and design. By deliberately embracing the pejorative word “pattern”, they aimed to gain newfound respect in order to turn the genre into (something) positive. To achieve this, the *Pattern and Decoration* movement turned

Miriam SCHAPIRO, *Rózsaszín világos legyező / Pink Light Fan*, 1979, akril, vászon, textil, kollázs / acrylic on canvas, textile applications, collage, 121,5 x 224 cm | mumok – Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, az Osztrák Ludwig Alapítvány jóvoltából / on loan from the Austrian Ludwig Foundation

hanem határozottan szembehelyezkedtek az iparművészet és formatervezést háttérbe szorító „magas művészettel”. Maga a névválasztás is azt a célt szolgálta, hogy az eredetileg pejoratív „pattern” szót pozitív jelentéssel ruházzák fel, ezzel együtt pedig tiszteletet vívjanak ki e művészeti stílus számára. Ennek érdekében a *Pattern and Decoration* mozgalom nemcsak a dekoratív művészetek évszázados hagyományára igyekezett támaszkodni, hanem a nyugati művészeti kánonból származó keleti művészeti tradíció, így például az iszlám ornamentika forrásanyagára is.

Joyce KOZLOFF az iszlám díszítőművészetből meríti csempemintázatait absztrakt geometrizáló műveiben. Kim MACCONNEL pagodája és más, japán stíuselemeket hor-

towards the historical tradition of decorative arts, as well as oriental artistic practices excluded from western canon, such as islamic ornamental sources.

Tile patterns in Joyce KOZLOFF's abstract geometric works originate from islamic ornamental art. Kim MACCONNEL's pagoda and his other works including Japanese style elements turn western art's oriental fashion trends upside down. In contrast to the European practice MACCONNEL does not insert oriental motifs into western objects, but depicts European imagery within the framework of Japanese visual tradition.

The fusion of fine art and decorative art was followed by the fusion of public and personal space. Several artists used

dozó munkái a nyugati művészettörténet japonizáló divatját fordítja meg. Az európai hagyománnyal ellentétben nem nyugati objektusokba emeli be az azoktól idegen japán motívumkincset, hanem a nyugati képi elemeket jeleníti meg a japán tárgykultúra vizuális keretrendszerén belül.

Művészet és kézművesség egybeolvasztása ugyanakkor együtt járt a nyilvános és magánszféra összemosásával. Gyakran megjelent a privátszféra, az otthon jellegzetes anyagai mellett a magánélet motívumkincse is, mint például lakberendezési tárgyak. Itt említhetjük Kim MACCONNEL háztartási eszközöket ábrázoló vagy Robert KUSHNER lakástextil foszlányokból összefércelt textilmunkáit. Míg Tina GIROUARD tapétacsíkokból készített képe egy biedermeier otthon intimitását idézi fel, addig Robert ZAKANITCH a romantizáló tapéták hangulatát imitálja festményein.

Thomas LANIGAN-SCHMIDT monumentális oltára ortodox ikonográfia alkalmazásával utal a középkori szakrális művészetre, miközben Ned SMYTH zsidó-keresztény és ősi egyiptomi motívumokat értelmez újra. Brad DAVIS műveiben érezhető az ázsiai művészet iránti elragadtatása, Frank FAULKNER festményei pedig perzsa szőnyegekre emlékeztetik a nézőt.

Valerie JAUDON és Kendal SHAW ritmikusan, strukturálisan váltakozó – egymást keresztező, egymásba gabalyodó – geometrikus mintákat létrehozó vonalhálózatokkal kísérletezik. Miriam SCHAPIRO színes patchwork munkáival a női egyenjogúsági mozgalmak által felvetett problematikára reflektál.

Joe ZUCKER kézművesség iránti vonzódása az „elnyomó” erőként értelmezett magas művészet és azon belül a festésszettel szembeni radikális magatartásban nyilvánult meg. Hasonló, a festészet határait feszegető magatartás más művészeknél is megjelent: a mozgalom tagjai közül többen lemondtak a vászonnáról mint hordozóról. Kim MACCONNEL vagy Robert KUSHNER szabálytalan formájú textilmunkái háttér nélkül, szabadon függnek a kiállítóterek falain.

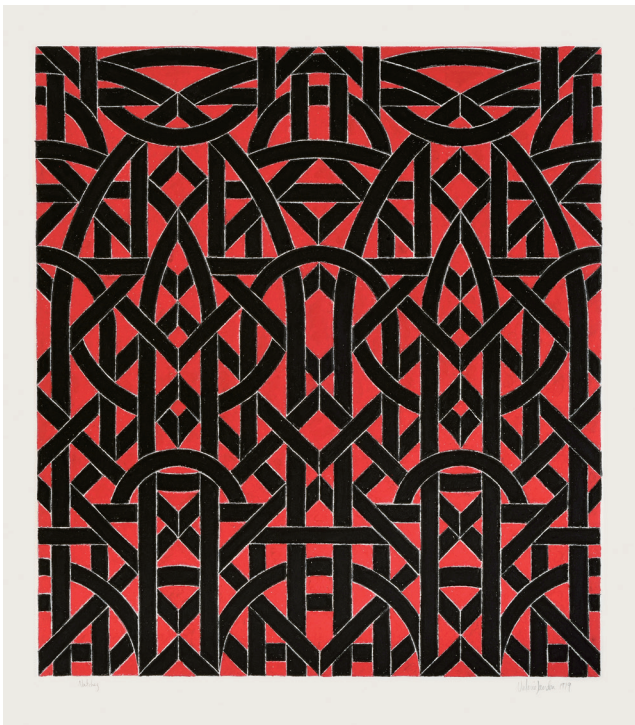
Peter és Irene LUDWIG azon kevés európai gyűjtő közé tartoztak, akik érdeklődéssel fordultak a *Pattern and Decoration* felé, így a 70-es, 80-as évek fordulóján amerikai

Brad DAVIS, *Minden évszak / All Seasons*, 1980, akril, poliészter, vászon
/ acrylic, polyester on canvas, 213 cm (átmérő / diameter)
Ludwig Forum für Internationale Kunst Aachen, a Peter és Irene
Ludwig Alapítvány jóvoltából / loan of the Peter and Irene
Ludwig Foundation | Fotó / Photo: Carl Brunn / Ludwig Forum
für Internationale Kunst Aachen

Robert KUSHNER, *Rózsaszín levelek / Pink Leaves*, 1979, akril, különféle textíliák / acrylic, various textiles, 205 x 330,5 cm | Ludvig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest, Peter és Irene Ludwig ajándéka / Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art, Budapest, donation of Peter and Irene Ludwig | Fotó / Photo: ROSTA József

Valerie JAUDON, *Natchez*, 1979, olajpasztell, merített papír / oil pastel on mould-made paper, 103,2 x 93 cm | Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest, Peter és Irene Ludwig ajándéka / Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art, Budapest, donation of Peter and Irene Ludwig Fotó / Photo: ROSTA József

látogatásaik alkalmával rendszeresen vásároltak műveket a mozgalom követőitől. Ennek eredményeképpen máig a Ludwig-gyűjteményben található Európa leggazdagabb *Pattern and Decoration* anyaga, amelynek nagy részét az aacheni Ludwig Forum őrzi, de szép számmal vannak munkák a bécsi mumok és a budapesti Ludwig Múzeum gyűjteményében is. Míg az Egyesült Államokban az utóbbi években a szakma újra felfedezni látszik a *Pattern and Decoration* jelenséget, Európában ma is kevésbé ismert művészeti mozgalomnak számít. Így az aacheni Ludwig Forum für Internationale Kunst, a bécsi mumok – Museum moderner Kunst Stiftung Wien és a budapesti Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum kiállításai hiánypótló szerepet töltenek be.

typical imagery and materials common in private homes: household objects, furniture, household linens. We may mention here Kim MACCONNEL's works depicting household appliances, or Robert KUSHNER's textiles assembled from household linens. Tina GIROUARD's pictures made of wallpaper stripes evoke the intimate atmosphere of Biedermeier homes, while the paintings of Robert ZAKANITCH echo romantic wall decorations.

The orthodox iconography on Thomas LANIGAN-SCHMIDT's altar carries religious connotations in a clearly profane setting. Ned SMYTH re-evaluates jewish, christian, as well as ancient Egyptian motif. The works of Brad DAVIS reveal his fascination with Asian art, while Frank Faulkner's paintings bring to mind traditional Persian rugs.

Valerie JAUDON and Kendal SHAW experiment with rhythmic, systemic variations of crisscrossing and intertwining lines creating geometrical patterns, Miriam SCHAPIRO expresses issues concerning women and their role by means of colourful patchworks.

Joe ZUCKER's interest in craftsmanship and its relation to „high art” such as painting, was followed by a radical attitude towards the latter. An oddly similar attitude towards the genre of painting, characterised by stretching its boundaries, appeared in works of other artists, as well. They aimed to disrupt painting as a traditional genre by refusing to work on canvas. The irregular shapes of Kim MACCONNEL's, or Robert KUSHNER's works hang freely from the walls without any supporting background.

Peter and Irene LUDWIG were one of those rare European collectors, who showed interest in *Pattern and Decoration*. They purchased a great number of works from members of the group during their visits to the US around the late 70s and early 80s. As a result, the Ludwig Collection still prides itself to have one of the most extensive selection of *Pattern and Decoration* works, housed mainly in the Ludwig Forum Aachen, while some of them can be found in mumok – Museum für moderner Kunst in Vienna and in Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art in Budapest.

MINTÁZAT ÉS DEKORÁCIÓ PATTERN AND DECORATION

2019.10.05.–2020.01.05.

Kurátorok / Curators

Esther BOEHLE (Ludwig Forum Aachen),
Manuela AMMER (mumok)

A kiállítás budapesti szervezői / Coordinators of the Budapest exhibition

Jan ELANTKOWSKI, PETRÓ Zsuzska

Szöveg / Text

Jan ELANTKOWSKI, PETRÓ Zsuzska

Szöveggondozás / Proofreading

IVACS Ágnes

Grafikai terv / Graphic design

ELN Ferenc

Nyomda / Printing

KESKENY NYOMDA

2019

Felelős kiadó / Responsible publisher

Dr. FABÉNYI Julia

műpa
Budapest

Peter und Irene
Ludwig Stiftung

Ludwig
Forum
Aachen

mumok

PESTI-ÉRT

A kiállítás az aacheni Ludwig Forum für Internationale Kunst kezdeményezésére, a bécsi mumok – a Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien – együttműködésével jött létre. / The exhibition was initiated by the Ludwig Forum für Internationale Kunst Aachen and realised in cooperation with the mumok – Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien.

A budapesti kiállítás a Peter und Irene Ludwig Stiftung támogatásával valósult meg. / The exhibition in Ludwig Museum Budapest was realised with the generous support from the Peter und Irene Ludwig Stiftung.

A kiállítás a CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztivállal közös program. / The exhibition is organised as part of the CAFe Budapest Contemporary Arts Festival.

A kiállítás kiemelt szállodai partnere a President Hotel. / President Hotel is the exhibition's main hotel partner.

LUDWIG MÚZEUM – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM

MŰPA Budapest
H-1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel.: +36 1 555 3444
Email: info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu | www.facebook.com/ludwigmuseum | www.ludwigmuseum.blog.hu

A kiállítás nyitva | The exhibition is open:
2019.10.05. – 2020.01.05. | 05.10.2019 – 05.01.2020
kedd–vasárnap | Tuesday–Sunday, 10.00–20.00
A múzeum hétfőn zárva. | The museum is closed on Mondays.